

Nr 17

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.; given Stockholms slott den 3 januari 1957.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.

GUSTAF ADOLF

Gunnar Lange

Förslag

till

Lag

angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.

Härigenom förordnas, att lagen den 16 februari 1934 om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.,¹ vilken enligt lag den 25 februari 1955 (nr 39) gäller till och med den 30 juni 1957, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1959.

¹ Senaste lydelse av 1 §, se SFS 1945:859, av 2 §, se SFS 1945:66, samt av 3 §, se SFS 1937:199.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stckholm's slott den 30 november 1956.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, anmäler efter gemensam beredning med tillförordnade ministern för utrikes ärendena statsrådet Lindell, chefen för justitiedepartementet och chefen för finansdepartementet fråga om *fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.* samt anför därvid följande.

Sedan 1934 års riksdag (skr. nr 15) bifallit av Kungl. Maj:t i propositionen den 12 januari 1934 (nr 56) framlagt förslag till lag om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m., att gälla tills vidare till och med den 30 juni 1935, utfärdade Kungl. Maj:t den 16 februari 1934 lag i ämnet (nr 19), i det följande benämnd clearinglagen. Lagens giltighet har därefter vid olika tillfällen förlängts, senast genom lag den 25 februari 1955 (nr 39) för tiden till och med den 30 juni 1957.

I clearinglagen har vidtagits vissa ändringar, beträffande 1 § genom lagar den 15 juni 1935 (nr 326), den 19 april 1940 (nr 234) och den 14 december 1945 (nr 859), beträffande 2 § genom lag den 23 mars 1945 (nr 66) samt i fråga om 3 § genom nyssnämnda lag den 15 juni 1935 och lag den 7 maj 1937 (nr 199).

Clearinglagen ger Kungl. Maj:t befogenhet att meddela vissa föreskrifter i syfte att vinna betalningsutjämnning i förhållande till främmande stat, där rätten att förfoga över betalningsmedel inskränkts. Kungl. Maj:t kan sålunda förordna bl. a., att den som är betalningsskyldig gentemot någon i den främmande staten skall fullgöra sin betalningsskyldighet genom inbetalning enligt clearingavtal med denna i angiven bank eller för ändamålet inrättad kassa [1 § a)]. Om clearingavtal ej träffats med den främmande staten, kan Kungl. Maj:t förordna bl. a. att insättningen skall ske på konto med betalningsspärr [1 § b)]. I sistnämnda fall, liksom då clearingavtalet på grund av nytillkomna förhållanden ej kan tillämpas, kan Kungl. Maj:t tillika förordna om tvångsclearing, innebärande att den som har fordran hos någon i den främmande staten men som till följd av inskränkningen i rätten att där förfoga över betalningsmedel ej kan få betalning, skall äga, mot av-

stående av fordringen för clearing, utbekomma betalning av insatta medel (2 §).

Med stöd av clearinglagen [1 § a)] har Kungl. Maj:t meddelat förordnanden om clearing i förhållande till ett stort antal länder. Vidare har jämlikt clearinglagen [1 § b)] betalningsspärr upprättats i förhållande till flera länder. Slutligen har med tillämpning av lagen (2 § andra stycket) förordnande meddelats om tvångsclearing med Tyska riket (kungörelse den 8 september 1950, nr 494). Flertalet av ifrågasvarande förordnanden har numera upphävts; de alltjämt tillämpliga avser huvudsakligen clearing i förhållande till De socialistiska Rådsrepublikernas Union samt tvångsclearingen med Tyska riket.

Såsom nyss nämnts upphör clearinglagen att gälla med utgången av juni 1957. En ifrågasatt förlängning av lagens giltighetstid tillstyrkes av fullmäktige i riksbanken och av valutakontoret. Kommerskollegium har icke något att erinra mot att lagen gives förlängd giltighet under ytterligare två år. Likvidationsnämnden anser att någon förlängning av lagens giltighetstid icke är erforderlig med hänsyn till nämndens verksamhet. Flyktkapitalbyrån uttalar att avvecklingen av den tyska egendomen i Sverige i huvudsak torde vara slutförd vid tiden för utgången av clearinglagens giltighet den 30 juni 1957. Byrån anser därför i princip att en förlängd giltighet av clearinglagen ej erfordras ur de synpunkter byrån har att företräda.

Även om avvecklingen av den tyska egendomen i Sverige i huvudsak kommer att vara slutförd före den 1 juli 1957, föreligger i varje fall på grund av den svensk-sovjetiska clearingen alltjämt behov av clearinglagen. Jag förordar därför, att lagens giltighetstid förlängs med två år eller till och med den 30 juni 1959.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över ett inom handelsdepartementet upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.*, av den lydelse bilaga¹ vid detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen avsedda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Bo Gejrot

¹ Bilagan, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utelutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 13 december 1956.

N ä r v a r a n d e :

justitieråden WALIN,
SJÖWALL,
HAGBERGH,
regeringsrådet KLACKENBERG.

Enligt lagrådet den 10 december tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 30 november 1956, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningskyldighet i förhållande till utlandet m. m.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i handelsdepartementet Rune Hermansson.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Torsten Johansson

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt cheferna för justitie- och finansdepartementen anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, lagrådets den 13 december 1956 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 30 november 1956 remitterade förslaget till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.

Med förmälan att förslaget av lagrådet lämnats utan erinran hemställer föredraganden, att detsamma måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bo Gejrot